

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bánáti János ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Lehner Katalin ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. június 26. napján meghozott, 27.P.28.553/2005/30. számú ítélete ellen a felperes részéről 36., az alperes részéről 35. és 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogsértés megállapítását mellőzi, és arra is kötelezi az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül saját költségén tesse közzé, sajnálkozásának egyidejű kifejezése mellett a ... című napilapban.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 54.000 (ötvennégyezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét, emberi méltóságát és (szakmai) jóhírnevét a ... (és vezetését) ért sajtókritikák állításai cáfolatára ...-én összehívott sajtótájékoztatón felperesnek a ... kapcsán ...-al készített interjú sajtónyilvánossága előtti értékelésével, s ennek keretében azzal, hogy a riport felperes (...) általi elkészítését valótlanul indokolatlannak, jogosulatlanak tüntette fel; a le nem adására vonatkozó vezetői döntést viszont szintén valótlanul úgy állította be, mintha annak szakmai indokával az ... tagjai egyetértettek volna; mivel felperes az interjú elkészítését előzetesen egyeztetette az erre döntené jogosult szakmai felettesével, s az ... (illetve tagjai) az ügyben nem nyilvánítottak hivatalos véleményt.

Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől és kötelezte, hogy 15 napon belül a 2005. június 15-i sajtótájékoztatóra meghívott sajtóorgánumok képviselői, szerkesztősegei felé juttassa el a bíróság ítélete rendelkező részét és a jogsértés megtörténte miatti sajnálkozását is tartalmazó levelét. Kötelezte az alperest, hogy a fenti határidőn belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forint kártérítést, ezen összeg után 2005. június 16. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 forint eljárási illetéket. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 87.320 forint eljárási illetéket, valamint az alperesnek 15 napon belül 50.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismerte a személyhez fűződő jogoknak a jóhírnév védelmére vonatkozó törvényi rendelkezéseit, az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12-13-14 számú legfelsőbb bírósági állásfoglalásokat, valamint a jelen eljárásra irányadó és a Polgári Perrendtartásban rögzített bizonyítási és azok értékelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Ezt követően kifejtette a Pp. 172. § (1)-(2) bekezdésére hivatkozással, hogy az alperes eljárási kifogása ellenére a Pp. 169. § (2) bekezdésében valamint a Pp. 172. § (5) bekezdésében rögzítettek alapján az utolsó tárgyalási napon meghallgatott tanúk vallomását is figyelembe vette.

Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesi sajtótájékoztatón elhangzottak alapján a felperes személye azonosítható volt-e.

A perbeli legitimáció körében a tanúk egyértelműen alátámasztották azt, hogy a közlés a felperesre vonatkozott, mert a sajtó képviselői, volt kollégák, munkatársak a helyszínen és szakmai körökből értesülhettek arról, hogy a ... elnöke a „...” döntés ismertetésekor kiről szólt, így a riporttal érintett személy kiléte egyértelmű volt, illetve a helyszínen tartózkodó és kérdezősködő személyek is nyilván tudomást szereztek arról, hogy a felperes személyét érintették az alperesi tájékoztatón közöltek.

Kiemelte, hogy a ...ben megjelentekkel szemben „önvédelemből” megtartott sajtótájékoztatón elhangzottakért, és ott a felperesről mondottakért a felelősség a nyilatkozót, az alperest terheli, ezért erre is tekintettel az elsőfokú bíróság a keresetet érdemben vizsgálva azt fejtette ki, hogy a hat sérelmezett kitétel közül nem mindegyik foglakozott a felperes személyével, illetve nem rá vonatkozó állítást, hanem véleményt fejezett ki.

Az, hogy valóban az alperesi vezetés „vezényelte-e le” 1... (1) vagy sem, az a felperes megítélése szempontjából nem bírt jelentőséggel, az pedig pontatlan közlésnek minősült és a felperes személyét nem érintette, hogy az interjú készítésére mikor került sor (6).

Az pedig valós, így nem jogsértő állítás, hogy az ... (3) nem engedte adásba a felperesi riportot. Ennek a döntésnek a meghozatalára jogosultsággal rendelkezett, mint ahogy azon véleményének is hangot adhatott miszerint szakmailag rossz a le nem adott - vágatlan - riport „nem sikerült” (5). Ez a kritika az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a PK 12 számú állásfoglalás alapján nem jogsértő, az pedig jelen eljárás keretében nem bírálható el, hogy a kérdések szakszerűek, a szakma szabályainak megfelelőek voltak-e vagy rávezető, dilettáns megfogalmazásúnak, indokolatlannak minősültek-e, ezért e körben a felperes keresetét elutasította.

Ugyanakkor a „...” kijelentést, az alperesi beszédnek az összefüggéseit is tekintve jogsértőnek ítélte az elsőfokú bíróság, mert álláspontja szerint ezzel úgy állította be a felperest, mintha vezetői döntés alapján a riport elkészítésére nem lett volna jogosult, és azt oly módon készítette, hogy e tekintetben nem egyeztetett szakmai felettesével.

Ezzel, a sajtótájékoztatón tett kijelentéssel szemben a felperes a főszerkesztővel megbeszélte az interjúkészítést és annak tartalmát is, amit aztán az alperes sem cáfol.

A riport a szakmai követelményeknek is megfelelt, mivel a ... főszerkesztősége annak adásba kerüléséről is döntött.

Ezen közlés tehát a hamis színben való feltüntetésre alkalmas volt, a felperest úgy tüntette fel, mint aki komolytalan, szakmailag megbízhatatlan, ami egy vezető beosztásban, híradófőszerkesztő-helyettesként tevékenykedő, szakmájában eddig megbecsült személy számára sérelmes, márpedig a felperes szakmai kvalitásait az alperes is elismerte a sajtó-helyreigazítási eljárásban tett nyilatkozatával.

Azzal pedig az alperes a döntésük szakmai indokoltságát, a politikailag elfogultnak tartott interjú le nem adása körében hozott döntés megalapozottságát kívánta alátámasztani, hogy a jelenlevőket arról is tájékoztatta, hogy az alelnök döntésével utólag az ... minden tagja egyetértett.

Ezt azonban a perben igazolni nem tudta.

A kijelentés súlyát az is növelte, hogy a sajtó képviselői előtt hivatkozott az ... tagjainak véleményére úgy, hogy a le nem adott interjút a testület nem vizsgálta, arról

-4-

véleményt nem adott, így azzal, hogy az alperes az ...-re hivatkozott saját jóhírét, illetve döntése megalapozottságát kívánta igazolni.

Mindezekre továbbá az indokolatlanul bántó, durva közlésmódra is figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a felperes szakmai jóhírnevét és becsületét is megsértette.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján határozott az objektív jogkövetkezmények alkalmazásáról is. Az elégtételníújtás körében nem tartotta célszerűnek a sajtótájékoztató összehívását, azonban figyelembe véve azt, hogy a jogsértés megtörténtének bírósági megállapításáról ugyanazon személyi körnek kell értesülnie azt rendelte el, hogy az alperes sajnálkozásának kifejezése mellett a 2005. június 15-i sajtótájékoztatóra meghívott sajtóorgánumok képviselői, szerkesztőségei részére juttassa el az ítélet rendelkező részét is tartalmazó levelét.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény körében ismertette a Ptk 339. § (1), a Ptk 355. § (4) bekezdésében foglaltakat majd kifejtette, hogy a szakmai körökben nevetségessé tett személytől nem várható el az, hogy hitelt érdemlően igazolja, hogy mit gondolnak róla, elegendő ha azt alátámasztja, hogy nem csak személyes érzete, hanem egyéb, közvetlenül tapasztalható jegyek alapján is megállapítható, hogy megítélése kedvezőtlenül megváltozott.

Az elsőfokú bíróság értékelve a tanúk nyilatkozatát arra az álláspontra jutott, hogy az alperes igaztalan állításaival, a vágatlan kérdések szakmai közönség elé tárásával a felperest nevetségessé tette, amit a közlés módja is erősített, ezért a nem vagyoni kártérítés iránti igényt nem tartotta eltúlzottnak, így 500.000 forint és a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti járuléka megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes vagyoni kártérítés iránti keresetét azonban elutasította az 1992. évi XXII. törvény 96. § (7) bekezdésében foglaltakra tekintettel, mert a személyhez fűződő jogok megsértése miatt indult eljárás során munkaügyi perben érvényesíthető kártérítés iránti kérelem nem érvényesíthető.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását kérte, azt, hogy az elégtételadás körében a másodfokú bíróság az alperest arra is

kötelezze, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését saját költségén, a ... című országos napilapban is jelentesse meg.

Egyebekben az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását kérte.

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.21.498/2006/4.

-5-

Előadta, hogy a határozat jogszabálysértő, indokolása iratellenes megállapításokat és okszerűtlen következtetéseket, logikai ellentmondásokat tartalmaz.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában sok az irreleváns „elbeszélő elem”, olyan jogszabályi rendelkezéseket idéz, amelyek nem jelen perre, hanem a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkoznak, nem tér ki a szabad véleménynyilvánításhoz való jogra, annak alkotmányos szabályozására és az azzal összefüggésben született alkotmánybírósági és legfelsőbb bírósági határozatokra, továbbá nem foglalkozik a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény rendelkezéseivel sem.

A jogsértés körében előadta, hogy a jó szándékú önbuzgalom kifejezés nem jelent mást mint azt, hogy a felperes olyan feladatot végzett el, ami nem volt kötelezettsége, mivel azonban „szorgalmas és a jó szándék vezérelte” és az adott helyzetben nem csak vezetői feladatait látta el nem lehet számára jogsértő.

Ezen túl csak tényt közölt akkor, amikor elmondta, hogy az ... tagjai neki úgy nyilatkoztak, hogy „helyes volt nem sugározni a felperesi interjút”, ami azonban nem alkalmas arra, hogy a felperes jóhírnevét megsértse.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében arra hivatkozott, hogy nem az ő magatartására vezethető vissza az, hogy a felperesnek nincs állása, továbbá vitatta a tanúk nyilatkozatának elfogulatlanságát is.

Álláspontja szerint mivel jogsértést nem követett el, ezért nem vagyoni kártérítésre sem kötelezhető figyelemmel arra is, hogy a felperes a ...-vel fennállt munkaviszonyát saját elhatározásából mondta fel, rossz kedélyállapotának bizonyítására pedig élettársa és barátnőjének tanúvallomása nem kellő bizonyíték.

Azt sem igazolta a felperes, hogy nem sikerült állást szereznie.

Előadta, hogy a sajtótájékoztató alapján készült kimutatás szerint - a felperes keresetével ellentétben - nem több, hanem csak egy sajtószerv - a ... - foglalkozott a személyével.

Sérelmezte az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításait, az ... tagjaira történő zárójeles utalást, és azt, hogy az indokolás szerint a felperes közvetlen felettese üdvözölte az interjút, míg a felső vezetés azt nem engedte adásba, mert ez nem

helytálló. E körben kifejtette azt is, hogy a felső vezetés mindenféle munkaszervezetben jogosult felülbírálni az alacsonyabb szintű döntéshozatalt.

Abszurdnak minősítette azt, hogy valamennyi a sajtótájékoztatóra meghívott részvevőnek sajnálkozását kelljen kifejeznie, hiszen azon nem vett részt minden meghívott, így a meg nem jelentek azt sem tudnák, hogy sajnálkozása mire vonatkozik.

Álláspontja szerint jogsértést nem követett el, ezért nincs jogalapja sem az objektív jogkövetkezményeknek, sem a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezésnek.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések érdemi felülbírlata során azt állapította meg, hogy a felperes fellebbezése alapos, míg az alperes fellebbezése nem megalapozott.

-6-

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között bírálhatta felül, így a jogsértést megállapító rendelkezésben a zárójelek alkalmazását, annak megfogalmazását nem érintette.

Általánosságban azonban kiemeli a másodfokú bíróság azt, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésének ítéleti megállapítása megelőző, helyreállító és elégtételnöjtő szerepet is betölt, ezért a jogsértés megfogalmazásakor arra kell törekedni, hogy mindenki számára egyértelműen kitűnjék a határozatból az, hogy ki, milyen magatartással, milyen körülmények között valósította meg a jogsértést.

Különösen jelentős ez a nyilvános elégtételadásra kötelezés esetén, amikor jogsértés tényéről tudomást szerzők előtt erkölcsi jóvátételt jelent a sértett számára az elégtétel ismertetése, ezért az ítéleti rendelkezést egyértelműen, pontosan, mindenki számára érthető módon, a magyar nyelv szabályainak figyelembe vétele mellett kell megfogalmazni.

A felperes perbeli legitimációja körében arra mutat rá a Fővárosi Ítéltábla, hogy személyhez fűződő jogok megsértése iránti eljárások során vizsgálni kell a jogosult keresethőiségi jogát, mert a Ptk. 85. § (1) bekezdése kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat személyesen kell érvényesíteni.

Az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 13. számú legfelsőbb bírósági állásfoglalás szerint a kifogásolt közleményből az igényérvényesítő személyének vagy neve megjelölése alapján, vagy a közlemény tartalma alapján felismerhetőnek kell lennie, vagy egyéb módon utalásokkal, célzásokkal azonosíthatóvá kell válnia, mert a sérelem azzal a személlyel szemben valósul meg, aki a jogsértő közlés alapján felismerhető. A perbeli legitimáció szempontjából annak nincs jelentősége, hogy ténylegesen milyen körben illetve hány személy számára vált azonosíthatóvá az érintett, ha felismerhetősége megállapítható.

Az az alperes felelősségét nem menti, hogy a felperest név szerint nem említette, mert sajtótájékoztatón elhangzottak valóságtartalmáért akkor is felelősség terheli, ha annak tartalma alapján az érintett személy akár szűkebb szakmai körben is, de felismerhetővé válik, ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperes kereseti kérelmét érdemben vizsgálta.

A másodfokú bíróság kiemeli, azt is, hogy a Pp. 215. §-ának rendelkezése szerint a bíróság nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, illetve az ellenkérelmen.

A felperes keresetében a ... elnöke által 2005. június 15-én tartott sajtótájékoztató elhangzott hat közlés tekintetében kérte a Ptk. 76.§-ára hivatkozással becsületéhez, míg a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdése alapján a szakmai jóhírnevéhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását.

Az elsőfokú bíróság azonban a kereseten túlterjeszkedve megállapította azt is, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltóságát is, így a Pp. 215. §-a alapján a másodfokú bíróság - tekintettel arra, hogy ez nem volt olyan lényeges eljárási szabálysértés, ami indokolta volna az ítélet hatályon kívül helyezését - e körben a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítását mellőzve változtatta meg az elsőfokú határozatot.

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.21.498/2006/4.

-7-

A Fővárosi Ítéltábla fontosnak tartja általánosságban rögzíteni azt is, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez való jog, ugyanakkor mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra is, amely jogokat az Alkotmány rendelkezésével összhangban a Ptk. külön törvényi védelemben részesít.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel [78. § (2) bek.].

A tényállítás egyrészt lehet egyértelmű és határozott, másrészt burkolt módon kifejezett állítás is eredményezhet jogsértést akkor, ha csupán valamilyen ténnyel kapcsolatosan nem hangoztatja nyíltan a valótlan állítást, csupán rejtetten utal, céloz valamely, az érintett személyét érintő tényre. Hírnévrontást tehát lehet elkövetni a nyíltan ki nem mondott, csak sejtetett célozgatásokkal, a gyanú megfogalmazásával, illetve utalásokkal is.

A véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjog tekintetében az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) számú határozatában meg is állapította, hogy

a szabad véleménynyilvánítás jogának az alapjogok között kitüntetett szerepe van, azonban ez nem jelenti azt, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne.

Egyfelől a véleménysszabadságot korlátozó törvényeket megszorító jelleggel kell értelmezni, így a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt védi annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül, tehát maga a véleménynyilvánítás ténye védett.

Másrészt azonban Ptk. 78. §-ának alkalmazhatóságát a joggyakorlat kiterjesztette a véleménynyilvánítás esetére is, így a vélemény kifejezés módjában vagy tartalmában ugyancsak lehet jogsértő, ha indokolatlanul bántó, megalázó.

A felperes által kifogásolt részeket összefüggéseiben vizsgálva tényszerűen azt kellett megállapítani, hogy az alperes nem a felperes személyéről, szakmai tevékenységéről alkotott véleményt, hanem a pápa halála után készített felperesi interjút indokolatlanul, „jogosulatlanul” állította be, mintha azt szakmai felettesével nem egyeztetette volna, holott erre a riportkészítés előtt sor került.

A maga teljességében, mondanivalójában vizsgálva az alperes nyilatkozatát, a közlés alkalmas volt a felperes személyének hamis színben való feltüntetésére, amely alapján a felperest szakmailag megbízhatatlan személynek és vezetőnek állította be, ami az eddigi pályafutására, híradó-főszerkesztői tevékenységére is figyelemmel jogsértő.

A szövegösszefüggéseket is értékelve, különösen sérelmes a sajtótájékoztatónak azon tartalma, amelyben az alperes azt juttatta kifejezésre, hogy az alelnök nem engedélyezte a felperesi riport televíziós nyilvánosságra hozatalát, mert az nem volt megfelelő szakmai színvonalú, és ezzel utólag az ... minden egyes tagja egyetértett, valamint a felperes nem is volt jogosult annak elkészítésére. Ez a közlés azért jogsértő, mert egyrészt ezzel magának az interjúnak a szakmai színvonalára is utalt az alperes, továbbá álláspontját olyan

-8-

fórum tagjaira való hivatkozással kívánta alátámasztani alaptalanul, amely jogosult adott műsorok szakmai bírálatára, megítélésére is, ezen kívül a felperes nem volt jogosult annak elkészítésére.

Ezzel az alperes szintén azt a látszatot keltette, mintha a felperes szakmailag nem megfelelő módon járt volna el mind a riportkészítés, mind annak minősége tekintetében, ugyanakkor sem a szakmai színvonal, sem a jogosulatlan interjúkészítés, sem az ... egyező véleményére vonatkozóan nem terjesztett elő bizonyítékot, sem okirati, sem egyéb módon a sajtótájékoztatón elhangzottakat nem igazolta.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság ítéletében arra is, hogy a közlés durva, indokolatlanul bántó mivolta, a sajtótájékoztatóról készült felvétel alapján megállapítható hangneme, a közlésmód, a gesztusok miatt a felperesnek nem csak a jóhírnév, hanem a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogait is megsértette az alperes, azzal a másodfokú bíróság is egyetértett.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja rendelkezik arról, hogy akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozzon vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak.

Az elégtétel adása olyan erkölcsi jóvátétel, amely történhet szóban, írásban, a nyilvánosság előtt vagy annak kizárása mellett attól függően, hogy a jogsértés milyen körben vált ismertté, vagy milyen jellegű. Elégtételadás körében elsősorban azt kell biztosítani, hogy akik a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítását megalapozó közlésről tudomást szereztek, azok számára az elégtétel is megismerhető legyen.

Az elégtételnyújtás tartalmáról, illetve annak köréről az elsőfokú bíróság csak részben hozott helytálló döntést, mert az objektív jogkövetkezmények körében arról nem rendelkezett, hogy az alperes a ... című napilapban is köteles az elégtételadásra, hogy ezáltal az elégtételnyújtás ugyanolyan nyilvánosságot élvezzen, mint amilyen nyilvánosság mellett a jogsértés történt. Az alperesi sajtótájékoztatón közöltek alapján a ... című napilap a felperest név szerint is azonosítva tájékoztatta olvasóit a történetekről, ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja alapján az alperes objektív jogkövetkezményként a jogsértésről illetve az elégtételadásról ezen országos napilapnak az olvasóit is köteles saját költségén tájékoztatni.

A Fővárosi Ítéltábla ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét e körben megváltoztatva az alperest arra is kötelezte, hogy sajnálkozásának egyidejű kifejezése mellett az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését tetesse közzé a ... című napilapban.

Az alperes sérelmezte a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó döntést is.

A Ptk. 354. § (1) bekezdése alapján a károkozó nem csak a károsult vagyoni, hanem a nem vagyoni kárát is köteles megtéríteni.

Az Alkotmánybíróság a 34/1992. (VI. 1.) számú határozatában rámutatott arra, hogy a polgári jog a személyek személyhez fűződő jogait a vagyoni jogaikkal együtt védelem alá helyezi, így a felperes jóhírnevének megsértése egyben megvalósítja a nem vagyoni kártérítési igény jogalapját.

ővárosi Ítéltábla

2.Pf.21.498/2006/4.

Személyiségi jogsértés nélkül nem vagyoni kártérítés megítélése fogalmilag kizárt, azonban a jogsértés bekövetkezése esetén is csak akkor jár nem vagyoni kár, ha a jogsértés következménye csak nem vagyoni kárpótlással küszöbölhető ki.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesre vonatkozó alperesi közlések tartalmuk alapján önmagukban is alkalmasak, arra hogy a felperes közmegítélését

hátrányosan befolyásolják, mivel a személyét az alperes a nyilvánosság előtt szégyenítette meg, és egy szakmai sajtótájékoztatón tette nevetségessé.

Mindez olyan súlyos hátrányt jelent, amely külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként is elfogadható és indokolja a nem vagyoni kárpótlás megállapítását.

A perbeli esetben azonban ezen túlmenően a felperes a szakmai körökben, a munkahelyén őt ért hátrányokat, a róla kialakított megítélés negatív megváltozását, szűkebb és tágabb környezetében levő személyek magatartásának, beosztottaival való viszonyának kedvezőtlen irányú megváltozását tanúkkal igazolta, akik megerősítették vallomásaikkal azt, hogy az alperesi sajtótájékoztatón elhangzottak a felperes megítélését hátrányosan befolyásolták.

A tanúk az alperesi közlésekből azt a következtetést vonták le, hogy a felperes interjúja nem sikerült (...); hogy a vágtalan riport lejátszása presztízsveszteséggel járt (...); hogy a riport szakmailag „alkalmatlan” volt a közlésre és a kollegái kezdték is emiatt az addig elismert szakmai munkáját kritizálni (...).

A tanúk nem megfelelő döntésnek tekintették az interjú nyilvánosságra hozatalának megtiltását (Kresz László) és arról is nyilatkoztak, hogy a sajtótájékoztatón ért bírálat a felperes számára kudarcot jelentett (...) és a valótlan kritika ellehetetlenítette munkáját is (...).

Mindezen bizonyítékok egyértelműen alátámasztják és az köztudomású tényként is értékelhető, hogy a felperes személyének megítélését olyan negatív módon befolyásolta az alperes, ami az indokolja a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezést, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét e körben helybenhagyta, annak indokaira is kiterjedően. Az alperes nem hivatkozott olyan értékelhető körülményre, ami az eltúlzottnak nem tekinthető nem vagyoni kártérítés felülmérlegelését indokolta volna.

Az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel még azt emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy az állandó bírói gyakorlat a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása iránti eljárás során is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság PK 12-13-14. számú állásfoglalásaiban rögzített iránymutatásokat, így az elsőfokú bíróság arra való hivatkozása nem téves, és az sem jogszerűtlen, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által megjelölt és irányadónak tartott legfelsőbb bírósági és alkotmánybírósági határozatokra ítélete indokolásában nem tért ki.

A másodfokú bíróság rámutat arra is, hogy a munkáltató és a munkavállaló alá-fölérendeltségi viszonyának vizsgálata, annak megítélése, illetve a munkajogi előírásoknak,

a munkaügyi jogszabályoknak az alkalmazása nem képezheti jelen - személyhez fűződő jogok megsértése miatt indult - eljárás tárgyát, mert annak elbírálására a munkaügyi bíróságnak van hatásköre.

Az alperesnek a tanúbizonyítás illetve annak értékelése vonatkozásában előadottakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá:

A Pp. 172. § (1) bekezdése alapján a tanú a tárgyaláson és a bizonyítási eljárásnál kihallgatása előtt nem lehet jelen, mely jogszabályi előírás megtartására az eljáró bíróságnak ügyelnie kell és a még ki nem hallgatott tanút a tárgyalóteremtől lehetőleg távol kell tartania.

A tanúbizonyítás azonban nem mellőzhető azon az alapon, hogy a tanú a tárgyaláson kihallgatása előtt bármely ok folytán jelen volt, így a tanú előzetes jelenléte nem vonja maga után azt, hogy a tanú nem hallgatható ki, az ügyről való tudomását, tényismeretét a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetés után nem mondhatja el.

Az elsőfokú bíróság nem sértette meg az eljárási szabályokat, tekintettel arra is, hogy az, hogy a tárgyalótermen kívül, annak nyitott ablakán keresztül szereztek tudomást a még meg nem hallgatott tanúk a tárgyaláson történekről nem róható terhére.

Ezen túlmenően a törvény szerint a tanúvallomás bizonyítékként csak vallomást kizáró ok fennállása esetén, illetőleg akkor nem értékelhető, ha a bíróság a tanút nem figyelmeztette vallomás-megtagadási jogára vagy alapos hivatkozása ellenére vallomásra kötelezte [Pp. 169. § és Pp. 170. § (5) bekezdés].

Mindezekből az is következik, hogy a tanúnak a tárgyaláson való előzetes jelenlétét illetve a tárgyaláson történekről való közvetlen tudomásszerzését a vallomásának, mint bizonyítéknak a mérlegelésénél lehet figyelembe venni (BH 1981. 165.).

Ki kell még emelni azt is, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ezen eljárásjogi szabálynak eleget téve a felperes igazolta, hogy az alperes személyére vonatkozó közléseket hozott nyilvánosságra, ugyanakkor az alperes a sajtótájékoztatón elhangzottak megalapozottságát - a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése körében - hitelt érdemlően alátámasztani nem tudta.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mind a csatolt és a különböző sajtóorgánumban megjelent híradásokat, a ... számú sajtóhelyreigazítási eljárásban hozott ítéletet, valamint a tanúk nyilatkozatát, továbbá azt, hogy az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget helytállóan értékelte és a rendelkezésére álló okirati és egyéb bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg és abból - a fellebbezésekkel érintett részben - túlnyomórészt, a széles körű bizonyítási eljárás lefolytatását követően helytálló ítéletet hozott, amelynek indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság, ezért azt helybenhagyta.

Ugyanakkor az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogsértés megállapítása valamint az elégtételt adó nyilatkozat nyilvánosságra hozatalának körére vonatkozó döntését megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése és a fentiekben kifejtett indokok alapján.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, míg a felperes jogorvoslati kérelmének a másodfokú bíróság helyt adott, ezért a fellebbezési eljárásban felmerült költségekről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelembe véve a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletet is.
Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

, 2007. február 27.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztségviselő